

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: A. K.

zastoupeného JUDr. Matějem Šedivým, advokátem,
sídlem Václavské náměstí 831/21, 110 00 Praha,

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR - odbor azylové a migrační politiky Praha,
IČ 00007064, pošt. schr. 21/OAM, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě ze dne 3.5.2023 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14.4.2023 č.j. OAM-177/LE-BA01-VL13-2023,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 14.4.2023 č.j. OAM-177/LE-BA01-VL13-2023 se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení o žalobě.
- III. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení o kasační stížnosti ve výši 4.114,- Kč k rukám zástupce žalobce JUDr. Matěje Šedivého do 1 měsíce od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení výše označeného rozhodnutí žalovaného, kterým byla jako zjevně nedůvodná zamítnuta žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany se podle §

16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“)

2. Žalobce v žalobě namítal, že napadené rozhodnutí se opírá o neúplné skutkové zjištění. Žalobce tvrdil, že v průběhu pohovoru opakovaně upozorňoval, že tlumočení neprobíhá řádně a že část jeho azylového příběhu není vůbec protokolována. V protokolu o proběhlém pohovoru např. zcela absentuje část žalobcova příběhu týkající se povahy jeho dluhu a jeho problémů s uzbeckou policií. Žalobce uváděl, že mu nelze klást za vinu, že nebyl schopen do detailu překontrolovat obsah protokolu z proběhlého pohovoru – protokol se pořizuje v českém jazyce, žalobci byly veškeré informace tlumočeny, a je proto zřejmé, že finální verze protokolu se odlišuje od té, která mu byla při pohovoru prezentována. Žalobce v žalobě připomněl, že již při pohovoru dne 7. 3. 2023 sděloval, že důvodem pro jeho odchod ze země původu byly výhrůžky ze strany jeho věřitele a obava o jeho život. Žalobce se v červnu roku 2016 rozhodl zapůjčit si finanční obnos ve výši 23.000, - USD od soukromé osoby. Půjčka mu byla poskytnuta v dolarech, což je ale v Uzbekistánu nezákonné (půjčovat cizí měnu smí jen banky). V červenci 2017 byl žalobce v souvislosti s nelegální půjčkou zadržen policií. Žalobce byl sice nakonec propuštěn, ale veškeré finanční prostředky mu byly zabaveny, neboť pocházely z nelegální činnosti. Věřitel požadoval vrácení celé půjčky do 10 dnů s tím, že pokud se tak nestane, bude po něm požadovat úhradu celkem 50.000, - USD. Jelikož žalobce penězi již nedisponoval a ani neměl možnost si je jinak opatřit, byl nucen se před svým věřitelem skrývat na různých místech po Uzbekistánu. U žalobce proběhly v tomto období v jeho bydlišti celkem tři policejní prohlídky, žalobce proto pojal obavu, že jeho věřitel je napojený na místní policii. To je ostatně situace, která není v Uzbekistánu neobvyklá – zámožní věřitelé často podplácí policii a jiné státní orgány kvůli spolupráci. Žalobce pociťoval důvodnou obavu o své zdraví a své bezpečí. Žalobce se nakonec rozhodl svou vlast opustit, aby se vyhnul možné negativní konfrontaci s věřitelem, a aby obstaral dostatek finančních prostředků na splacení svých dluhů. Žalobce tedy odmítá, že by ho k podání žádosti o mezinárodní ochranu vedly výhradně ekonomické důvody. Žalobci podle jeho názoru v případě návratu do země svého původu hrozí závažná újma jak na zdraví, tak na životě, což je v rozporu s § 12 zákona o azylu.
3. Jestliže žalovaný neshledal důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu, měl se důkladněji zabývat možností udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu, protože v jeho případě jsou dány důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení této varianty mezinárodní ochrany. Žalobce má za to, že by bylo nehumánní ho nuceně navrátit do Uzbekistánu.
4. Podle žalobce je přinejmenším dán důvod pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Jsou totiž dány důvodné obavy, že pokud by byl žalobce vrácen do Uzbekistánu, tak by mu hrozilo skutečné nebezpečí závažné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, konkrétně kruté, nelidské a ponižující zacházení, přičemž nepřichází efektivní využití ochrany ze strany uzbeckých veřejnoprávních orgánů v úvahu. Původcem pronásledování nebo vážné újmy nemusí nutně být pouze veřejnoprávní orgány dané země, nýbrž i soukromé osoby, pokud stát nedokáže, není schopen nebo ochoten odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu. Žalobce se domnívá, že jeho věřitel je napojen na uzbecké policejní orgány.
5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí s tím, že tvrzeným důvodem žalobce jsou pouze ekonomické důvody. V ČR chce pracovat a vydělat peníze, aby mohl splácet svůj dluh v Uzbekistánu a zlepšil si životní situaci. Žalobce v průběhu správního řízení netvrdil

a ani správní orgán nezjistil žádné skutečnosti svědčící o tom, že by žalobce byl ve vlasti vystaven jednání, které lze svou četností a intenzitou považovat za hrozbu pronásledování nebo vážné újmy. Žalovaný má za to, že žalobce požádal o mezinárodní ochranu pouze z ekonomických důvodů a na námitku žalobce, že je vystaven ve své vlasti nebezpečí, uvádí, že se žalobce mohl obrátit nejen na policejní orgány, ale i ostatní orgány, kterými jeho vlast disponuje a využít primárně ochrany země původu. Sám žalobce na otázku, zda měl někdy problém s policií či ostatními bezpečnostními orgány, odpověděl, že neměl. Žalovaný dále poukazuje, že žalobce požádal o mezinárodní ochranu až ve chvíli, kdy byl zadržen policií. Na otázku, proč žalobce nepožádal o mezinárodní ochranu dříve, odpověděl, že nevěděl, že může požádat o azyl. S touto námitkou žalovaný nesouhlasí, jelikož žalobce byl na území ČR již několik let a mohl si takovou skutečnost zjistit. Pokud jde o námitku nedostatečného tlumočení, žalovaný správní orgán k tomu uvádí, že ji žalovaný měl uplatnit přímo při pohovoru. Žalobce tak neučinil a protokol podepsal bez výhrad.

6. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobci již bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce dne 13.10.2017, a to na dobu jednoho roku. Následovalo rozhodnutí o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění ze dne 19.2.2023 podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Poté podal žalobce žádost o mezinárodní ochranu dne 26.2.2023. V žádosti o mezinárodní ochranu žalobce uváděl, že má v Uzbekistánu dluh, půjčil si na vízum a na pracovní věci. V rámci pohovoru 7. 3. 2023 žalobce potvrdil, že dostal turistické vízum do Itálie, ale ihned přešel z Itálie do České republiky proto, že zde má kamaráda, a do České republiky mu přímo vízum nedali. O tom, že je možné podat žádost o azyl, dříve nevěděl. Bezprostřední důvod k opuštění Uzbekistánu byla skutečnost, že má v Uzbekistánu dluh, který mu vznikl kvůli půjčce na vízum a práci. V Itálii nechtěl zůstat, protože je tam složitý jazyk, ČR je mu bližší, má zde kamaráda. Problémy se státními orgány ve své vlasti neměl. Z České republiky, kde mu bylo uděleno správní vyhoštění, nevycestoval, kvůli dluhu. Uváděl, že v Uzbekistánu byl učitelem. V případě návratu do vlasti na něj čeká věřitel. Žádné další relevantní skutečnosti pro podání žádosti o mezinárodní ochranu nechtěl dodat.
7. Správní orgán opatřil Informaci odboru azylové a migrační politiky ze dne 3. 3. 2023 o politické situaci v zemi. Jedná se o ústavní republiku s dominantním prezidentem a stát přistoupil k základním úmluvám o lidských právech. Podle Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 9.1.2023 ohledně možnosti vycestování občanů Uzbekistánu do zahraničí v možnosti vycestování a příjezdu nejsou občané omezováni.
8. Napadeným rozhodnutím byla žádost žalobce zamítnuta jako zjevně nedůvodná s tím, že důvodem odchodu žalobce z vlasti a podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla jeho snaha vydělat si finanční prostředky na splacení dluhu ve vlasti. Správní orgán konstatoval, že z výpovědi žalobce jasně vyplynulo, že důvodem k odchodu z vlasti byly v podstatě a pouze ekonomické důvody. Žalobce za důvod k přicestování a žádosti označil snahu vydělat si finanční prostředky na splacení svého dluhu, jiné důvody nesdělil. A neuvedl ani skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být ve vlasti vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo, že by mu tam hrozila vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Potvrdil sám, že nikdy neměl žádné problémy se státními orgány v zemi původu, ani s bezpečnostními složkami, ani nebyl trestně stíhán. Vzhledem k tomu dospěl žalovaný k závěru, že žalobce podal žádost pouze a jen z ekonomických důvodů a neuváděl zároveň skutečnosti svědčící o možnosti pronásledování či hrozbě vážné újmy. Tak byly shledány podmínky ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné. Žalovaný poukázal na ustanovení §16 odst. 3 zákona o azylu, podle něhož jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se možnost udělení

mezinárodní ochrany podle § 13 a § 14 anebo doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu.

9. Žalobu soud shledal důvodnou.
10. Podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a, a zároveň uvádí pouze ekonomické důvody.
11. Soud konstatuje, že v žalobě žalobce uvádí obavy z možného pronásledování ze strany soukromých osob v zemi původu – jeho věřitelů, s tím, že dle názoru žalobce by ochrana před nimi ze strany uzbeckého státu nebyla dostatečná a účinná. Takové tvrzení žalobce nelze podřadit pod cit. ust. § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, tedy nejedná se pouze ekonomické problémy, ale o tvrzení o obavách o život kvůli výhrůžkám ze strany věřitelů, kteří by dle žalobce mohli být propojeni s policií.
12. Současně žalobce tvrdí, že tyto důvody sděloval již ve správním řízení při pohovoru, nicméně nebyly zaprotokolovány. Ze správního spisu nevyplývá, že by žalobce vznášel námitky proti tlumočení. Avšak je nutné v dané věci vycházet zejména z toho, že v azylovém řízení je možné uplatňovat nové skutečnosti i v řízení soudním a v pochybnostech o obsahu důvodů žádosti o mezinárodní ochranu je namíste postupovat ve prospěch žadatele o azyl. Z toho důvodu v rámci nového přezkoumání věci soud dospěl k závěru, že je nezbytné, aby správní orgán posoudil žalobcem tvrzené důvody žádosti v celém rozsahu, včetně (nejpozději v žalobě) rozšířeného tvrzení o obavách z postupu věřitelů a uzbecké policie vůči žalobci.
13. Správní orgán v novém řízení doplní skutkové zjištění zejména doplněním pohovoru žalobce o jeho vztazích s věřiteli a uzbeckou policií a základě zjištěných skutečností tyto porovná z relevantními informacemi o zemi původu.
14. S ohledem na veškeré výše uvedené skutečnosti soud shledal žalobu důvodnou, a proto podle § 76 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému. Současně soud zavázal žalovaného výše uvedeným právním názorem.
15. O náhradě nákladů řízení o žalobě bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy na náhradu nákladů řízení měl právo žalobce, jenž měl ve věci plný úspěch. Žalobci však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.
16. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy na náhradu nákladů řízení měl právo žalobce, jenž měl ve věci plný úspěch, a tak mu byla přiznána náhrada za 1 úkon právní služby po 3.100,-Kč, 1x režijní paušál a 21% DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je kasační stížnost nepřipustná; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. V takovém případě lze kasační stížnost podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-

li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. (§ 104 odst. 3 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb.).

Plzeň 19. září 2024

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně